

Bağımsız Denetimde Etik Kavramı: AAOIFI Standartları İle Bağımsız Denetim Standartlarının Karşılaştırılması

Arş. Gör. Hamide SELÇUK

KTO Karatay Üniversitesi, İ.İ.B.F, İşletme
hamide.selcuk@karatay.edu.tr

Öğr. Gör. Melahat KARADAĞ

KTO Karatay Üniversitesi, Ticaret ve Sanayi MYO, Dış Ticaret
melahat.karadag@karatay.edu.tr

Lü. Proje Asist. Ahmet AKAR

KTO Karatay Üniversitesi, İ.İ.B.F, İşletme
ahmet.akar@karatay.edu.tr

ÖZET:

Bağımsız denetim, bağımsız bir denetçi tarafından işletmelerin mali tablolarının önceden belirlenmiş muhasebe ilkelerine, standartlarına ve mevzuata uygunluğunun, doğruluğunun ve güvenilirliğinin ölçülmesi ve ilgililere ulaştırılması amacıyla yapılan denetim sürecidir. Son yıllarda hileli finansal raporlamalar sonucunda ortaya çıkan şirket skandalları sadece işletme yatırımcılarına zarar vermekle kalmamış denetime olan güveni zedelemiştir. Bundan dolayı, bağımsız denetimin sadece kuralların oluşturulmasının yeterli olmadığı anlaşılmış; bu kuralların uygulayıcılarının davranışları ve alacakları kararlarda ahlakiliğin önemi ortaya çıkmıştır. Bu yüzden özellikle muhasebe ve denetim mesleğinde etik ilkeleri önem kazanmıştır. Ahlaki fikir ve eylemleri içine alan etik, iyi-kötü veya doğru-yanlış gibi kavramlara odaklanarak insanlara eylemleriyle ilgili seçimler yapmasını sağlayan ilkeler sunar. Meslek etiği ise bir mesleğin yerine getirilmesi için mesleğe özgü olan ve meslek üyeleri tarafından yerine getirilmesi gerekli olan ilkeler olarak tanımlanabilir. Ülkemizde Bağımsız Denetim Standardı 200'e göre, bir denetçinin uyması gereken etik ilkelerini; Dürüstlük, Tarafsızlık, Mesleki yeterlik ve özen, Sır saklama ve Mesleğe uygun davranış olarak sıralamıştır ve ayrıca Türkiye Denetim Standartları Kapsamında Bağımsız Denetçiler İçin Etik Kurallar yayımlanmıştır. 1991 yılında kurulan İslami Finansal Kuruluşlar Muhasebe ve Denetim Organizasyonu (AAOIFI), faizsiz finans sisteminin faaliyetlerini belirli standartlara göre yürütmesi için standartlar hazırlamakta ve yayınlamaktadır. AAOIFI İslami finans kurumlarında çalışan denetçi ve muhasebeciler için de bir etik standardı yayınlamıştır. Bu çalışmanın amacı, Türkiye'de Bağımsız denetçiler için yayımlanmış olan etik kurallar ile AAOIFI tarafından yine denetçiler için yayımlanmış olan etik standartlarının karşılaştırılmasıdır.

Anahtar Kelimeler: Denetim, AAOIFI, Etik

Jel Kodu: M42, M48, M19

ABSTRACT: An independent audit is an audit process carried out by an independent auditor in order to measure the compliance, accuracy and reliability of the financial statements of the companies with pre-determined accounting principles, standards and legislation. Corporate scandals that have emerged as a result of fraudulent financial reporting in recent years did not only damaged heavily business investors but also undermined confidence in audit as well. Therefore, it was understood that not only the rules are sufficient in terms of independent auditing; but also the significance of behavior of the executives of these rules and the importance of ethics emerged. Hence, particularly ethical principles have gained importance in accounting and auditing profession. Ethics, which includes moral ideas and actions, provides principles that allow people to

make choices about their actions by focusing on concepts such as good-bad or right-wrong. Professional ethics whereas can be defined as principles which are specific to a profession and must be fulfilled by members of that profession in order to meet the requirements of that subject profession. In our country, according to the Independent Audit Standard 200, an auditor should comply with the ethical principles such as Integrity, Impartiality, Professional Competence and due care, Secrecy and Professional Conduct. In addition, the Code of Ethics for Independent Auditors for Turkey Auditing Standards were published. Established in 1991, Accounting and Auditing Organization for Islamic Financial Institutions (AAOIFI) prepares and publishes standards for the interest-free financial system to carry out its activities according to particular standards. AAOIFI has also published an ethical standard for auditors and accountants working in Islamic financial institutions. The aim of this study is to compare the ethical standards for independent auditors published in Turkey and the ethical standards for auditors published by AAOIFI.

Key Words: Audit, AAOIFI, Ethics

Jel Code: M42, M48, M19